

Keltisk inspirert kveldsbøn Selje kyrkje fredag 03.09.2004 kl.2230

Mørkt kyrkjerom, berre levande lys, salmetekster på lysark. 2220 øving: Et lite barn; Confitemini.

Fløyte (Titanic motiv + Nærmere deg)

Leiar (L): I namnet åt Gud som skapte fjell og holer der unge løver legg seg til ro -

I namnet åt Jesus Kristus som blei født i ein fjøs som kanskje var ei hule -

I namnet åt Anden, Guds heilage vind, som førte kristne over havet til Sunnivahola på Selja.

Salme 473: Eg veit ei hamn (T: Bj.Rabben; M: Londonderry Air)

Kvelden sitt lesesvar (LS): L: Set di lit til Herren!

ALLE: Han er vår hjelp og skjold. (Sal 115,9)

Bibelsk salme: LS; Sal 115,1-3; LS; 115,4-6; LS; 115,7-9; LS+ Ære vere ...

Bibeltekst: LS; Matt 5,43-48; LS+ Ære vere ...

Kveldstanke: "Vær da helhjertet og gode, slik som deres himmelske Far er det." (Mat 5,48) Slik blir det oversatt i min bokmål-Bibel. Dette med "helheten" fascinerer. Det er dette mange forbinder med keltisk kristen fromhet: At de klarer å ha med helheten når de taler om Gud: At Gud både er skaper, annerledes, opphøyd. Samtidig ble Gud menneske, ble en del av skaperverket, delte vår slit: da Jesus kom. Og Ånden gjør at Jesus Kristus er med oss, bor i oss, skinner gjennom det vi gjør. Keltisk kristen fromhet ser helhetlig på skaperverket. Gud har gitt liv til naturen. Gud er i naturen. Men Gud er samtidig over naturen, han er skaperen av naturen. Naturen speiler noe av Gud, den forteller om Gud. Og vi er en del av helheten. Når vi ødelegger noe i naturen, ødelegger vi for oss selv.

Keltisk kristen fromhet taler helhetlig om menneske: Vi er skapt i Guds bilde. All kunst og kultur og musikk og de daglige gjøremål har noe av Guds skaperkraft i seg, noe gudgitt kreativitet.

Samtidig er vi syndere, og det onde finnes i oss og rundt oss. Men vi er ikke bare onde. Vi er skapt i Guds bilde. Og Jesus bor i oss!

En kveldsbønn er ikke plassen for lange taler. Men det er Sunnivafestspill i Selje. Og dette er en gyllen anledning til å bli bevisstgjorte på at Sunniva knytter oss til den spennende troshistorien i Nordvest-Europa i det 1. årtusen etter Kr. I denne uka har vi prøvd under kveldsbønnen å oppdage hvilken fortellinger prinsessa Sunniva kanskje var blitt oppfostret med: Legender om keltiske prinsesser som reiste over havet til fjerne øyer, hvor de kanskje bodde i en hule og tente troens lys på mørke steder. Eller hvis Sunniva er et symbolsk navn for de ukjente kvinner og menn som kom med kristen tro til Norge for over 1000 år siden: Da følger legenden typiske trekk som var kjent fra kirkehistorien:

Den første kvelden hørte vi om keltiske prinsesser. Det var det mange av. Det fantes mange småkongedømmer. Og døtrene der var født inn i familier som var vant til å lede. Jentene fikk en utdanning. De var blitt utrustet til å lede, til å ta ansvar. Og de tok lederansvar i en kirke som var organisert gjennom klostrene. Der hadde kvinner større innflytelse enn senere i middelalderkirken. Sta Helen på 400-tallet var kongsdatter fra Wales. Hun var gift med en romersk leder. I Frankrike ble hun kjent med den hl. Martin og klosterbevegelsen. Hun tok impulsene med seg tilbake til Wales.

Den andre kvelden hørte vi om kvinner og menn som reiste over havet. Og det var det også mange av, i land med lang kystlinje her i Nordvest Europa. For eksempel Sta Modena (= Edena) (det finnes flere helgener som har dette eller lignende navn). Sta Modena kom fra Irland til Skottland. Byen Edingburgh har navnet fra henne. Og en Sta Mowenna var en walisisk kongedatter som reiste over havet til Cornwall. Noen lot seg drive over havet uten årer og seil.

Bibelen forteller at vi som er blitt døpt, har også på en måte reist gjennom havet. Vi er nå blitt tatt opp i en kongelig familie: Vi er blitt søsken med himmelens kongesønn. Så stort tenker Gud om oss. Hvordan lever vi ut dette kallet?

Salme: Et lite barn (frå: Sanger fra Vest, Verbum 2000)

På onsdag hørte vi om hellige øyer. Det finnes det også mange av. Øyer var naturlige landingsplasser og boplasser for folk som kom over havet. Og øyer et stykke unna fastlandet gav

muligheter for å trekke seg tilbake. Det samme med huler som vi hørte om i går: De kunne være både praktiske boplasser for dem som kom. Og de gav muligheter for å trekke seg tilbake til bønn og bibellesning. St.Ninian var en av mange som hadde en slik hule. St.Ninian hadde også studert under den hl.Martin og tatt med impulser derifra til Skottland.

Hittil har jeg ikke lest om andre kvinnelige helgener enn Sunniva som skal ha bodd i en hule. Men de fantes helt sikkert. Kanskje får dere høre mer om dem neste år under Sunnivafestspela.

Å bo i en hule, det er nesten som å bo i jordens fang; da er man sammen med dyra, er en del av naturen.

Sunnivahola minner oss om fødselsgrotten i Betlehem: Hvor det en liten stund var noe av paradisfreden og harmoni, mellom fattige flyktninger og rike vismenn og mellom mennesker og dyr. Og Sunnivahola minner oss om graven ved Golgata som nå er tom.

Keltiske kristne likte også godt å be på fjelltopper. Jesus selv har jo vært på flere fjelltopper, hvor læresveinene fikk topp-opplevelser. Det kan vi høre mer om på søndag på Sunnivahornet.

Men i kveld vil vi meditere over at Gud elska skaperverket så mektig at han ble en del av skaperverket, i en fjøs-hule: At han helliggjorde skaperverket da han ble et menneskebarn. Og at hver den som tror på Jesus, har begynt på det som skal bli evig liv: Der hvor sjømonster og løveunger og barn og hoggormer vil leke sammen i fred.

Salme: Frelser i stallen (T: P.Lønning; Mel: Morning has broken)

Bibelsk lovsong (Nunc dimittis): LS; Luk 2,29-32; LS+ Ære vere ...

ALLE Confitemini

Forbøn L: Treeinige Gud, du som har skapa fjelltopper og hav, øyar og holer. Vi takker deg for dagen og lyset. Vi bed for dei som er ramma av terror og svolt og krig. Vi ber for alle som er råka av gisseldramaet i Nord-Ossetia. Kom med di hjelp.

Vi bed for dei som er sjuke, og for alle som slit. - Omslutt oss, og la englane vakte heimane våre.

ALLE: Confitemini

L: Jesus Messias, Son åt Maria møy: Takk for at Gud elska verda så mykje at du blei født i ein stall, ein fjøs, som kanskje var ei hule. Takk for at du er med når vi er i mørkret. Du som låg i ei gravhole: Ver du med alle som lever i dødsskuggens kulde.

Gi fred og rettferd i verda. Og hjelp oss å vere heilhjarta og sanne og gode.

Tilgjev oss det gale vi har gjort, hjelp oss at vi ikkje gjer det om att. Hjelp oss å gjera opp.

- Omslutt oss, og la englane vakte draumane våre.

ALLE: Confitemini

L: Heilage Ande, du som bles kristne menneske over havet til Sunnivahola på Selja for over 1000 år sidan. Takk for at den mørke helleren blei til ei livmor for di kyrkje i Norden.

Vi bed for arrangementet på Selja i morgon. Vi bed om godt og tenleg vær. Rør alle som kjem til Selja, med Guds uendelege kjærleik. Og lat forteljinga om dei heilage på Selja føre til at menneske spør etter Kristus.

Ver hjå oss når dagen kveldar. Vara oss i mørkret og verna oss mot den vonde fienden.

- Omslutt oss, og la englane vakte svevnen vår.

Fadervår S97:165

Bønn om velsigning: O stjernenes konge: Enten lyset er tent, eller alt er slukt, la meg aldri stenge min dør for noen, så ikke du en dag skal måtte stenge din dør for meg.

Kristus mitt lys, åpenbar deg og led meg.

Kristus, mitt skjold, omslutt meg og skjul meg.

Kristus, vær under meg. Kristus, vær over meg.

Kristus, vær rundt meg både foran og bak. Og gå ved min side hver eneste dag.

Kristus vere rundt deg både framfor og bak, og gå ved din side kvar einaste dag.

Salme Vi tar farvel (T: E.Skeie; M: skotsk)